

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки	доктор філософії
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство
статус дисципліни	дисципліна вільного вибору аспіранта

Форма навчання денна, заочна

Навчальний рік 2020 – 2021

Семестр II

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

Розробник:

Волкова Світлана Володимирівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця КНЛУ.

Рецензенти:

Андрейчук Надія Іванівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура Львівського національного університету імені Івана Франка.

Кудрявцева Наталя Сергіївна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри теорії та практики галузевого перекладу Херсонського національного технічного університету.

Схвалено на засіданні кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця КНЛУ, протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

(підпис)Ніконова В. Г.

(ПІБ)

Схвалено на засіданні вченої ради університету, протокол № 3 від «14» вересня 2020 р.

Голова вченої ради

(підпис)

Васько Р. В.

(ПІБ)

1. Мета вивчення дисципліни:

сприяти *формуванню у аспірантів системи наукових знань* про наративні і семіотичні студії в аспекті перекладознавства, які розвиваються в Україні і світі сьогодні, що дозволить поглибити і систематизувати знання слухачів про наративні і семіотичні парадигми знань, підвищити їх міждисциплінарну наукову компетентність та спонукатиме до пошуку ефективних шляхів застосування міжпарадигмальних знань у процесі перекладацької діяльності в ході виконання науково-дослідних робіт; сприяти *усвідомленню аспірантами необхідності* адекватного вибору методів і прийомів наративного і семіотичного аналізу у процесі перекладацької інтерпретації художнього тексту, *формуванню здатності* майбутнього фахівця правильно інтерпретувати різні наукові позиції для вибору шляхів наративно-семіотичного аналізу художнього тексту та його перекладу, *розумінню* завдань та проблематики наратології та лінгвосеміотики, що вивчає природну мову в аспекті її спільних та відмінних рис з іншими знаковими системами, використовуваними в суспільстві; когнітивної наратології і лінгвосеміотики як метатеоретичних дисциплін, оскільки наративні і семіотичні моделі та поняття експліцитно чи імпліцитно функціонують у різних галузях при поясненні як лінгвальних, так і позалінгвальних явищ, *вихованню* професійних і особистісних якостей аспіранта, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	20 год.	6 год.
семінарські заняття	10 год.	4 год.
практичні заняття	–	–
консультації	–	–
самостійна робота	60 год.	80 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати*: основні категорії і поняття наратології і семіотики, механізми, закономірності та специфіку взаємодії методів наративного і семіотичного аналізу художнього тексту у перекладі, тенденції розвитку перекладознавства, мовознавства, літературознавства з метою застосування необхідних підходів і теорій у процесі аналізу художнього тексту у його перекладі.

3.2. *Вміти*: використовувати в професійній діяльності знання про методи, прийоми, засоби наративного і семіотичного аналізу, а також виявляти способи відтворення семіотики художнього образу/простору у перекладі художнього тексту, виявляти і зіставляти наративні прийоми створення художнього образу в тексті оригіналу і перекладу.

Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в області загального мовознавства, стилістики та інтерпретації художнього тексту, культурології, соціолінгвістики, філософії мови, основ теорії перекладознавства. Знання та навички, отримані в результаті вивчення даних курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві» і мають високу ступінь кореляції з ними.

4. Анотація навчальної дисципліни.

Дисципліна «Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона спрямована на поглиблення і систематизацію знань аспірантів щодо історії становлення наратології і семіотики від античної поетики художнього тексту до сучасних студій його інтерпретації; основні теорії наратології і семіотики / лінгвосеміотики та засновників цих теорій, їх основні досягнення; перекладознавчих засад наративно-семіотичного аналізу художнього тексту; особливостей вербального і невербального аспектів наративного і лінгвосеміотичного відтворення мовних явищ у перекладі; основних категорій художнього тексту (інтерптекстуальність і інтерсеміотичність) у перекладі; основні терміни і поняття наратології і

семіотики, а також шляхи їх застосування у процесі проведення лінгвістичних досліджень у перекладознавчому вимірі; методологічних основ виконання перекладознавчих досліджень у векторі наратології і семіотики. Курс сприяє усвідомленню аспірантами того, що із багатьох концептуально значущих сфер поетики художнього тексту питання своєрідності наративної і семіотичної організації його прозового різновиду є достатньо актуальною сьогодні. Проблема актуалізації наративного дискурсу і семіотичного простору того чи іншого історичного періоду або певного літературного жанру виникла на теренах лінгвопоетологічних студій. Наратологія і семіотика постають сьогодні і теорією художньої прози, і теорією інтерпретації. У цьому сенсі є необхідним розуміти адекватності передачі нарації і семіотики як повноцінного інтерпретативного переходу від мови оригіналу до мови перекладу, а також розширення загального лінгвокультурного світогляду аспірантів. У межах цього курсу аспіранти опановують вміннями застосовувати моделі наративного і семіотичного аналізу художнього тексту у перекладі, а також основами конструювати моделі наративного і семіотичного простору художнього тексту.

Курс включає два змістових модулі.

У першому модулі дається уявлення про *наратологічні студії у перекладознавстві*, що передбачає ознайомлення з наративними теоріями інтерпретації художнього тексту, наративними категоріями художнього тексту у перекладознавчих дослідженнях; аналіз *розвитку і становлення когнітивно-дискурсної парадигми у теоріях перекладу*: опис ментальних моделей, схем або структур, конструйованих індивідом у рамках когнітивного процесу розуміння наративу у перекладі; вивчення *стратегій і тактик наративного аналізу у перекладі*: внутрішня організація наративу, систематизація наявних уявлень про принципи його членування і комбінування, специфіку його тематичного наповнення, аналіз основних теорій наративу художнього тексту (наративна структура У. Лабова, ситуаційна модель Т. ван Дейка і В. Кінча, актантна схема А. Греймаса) у перекладі; ознайомлення з *наративними способами і прийомами побудови художнього простору у перекладі*: ризома як особливість наративної побудови постмодерністського тексту; наративна гра як сюжетотвірний спосіб; проспекція, ретроспекція, інтроспекція і зворотна перспектива як основні прийоми наративної структури тексту і перекладацька інтерпретація засобів їх відтворення у перекладі; поняття *наративного моделювання художнього/образного простору у перекладознавчих дослідженнях*: принципи наративного моделювання; види наративних моделей художнього/образного простору; перекладацькі трансформації у відтворенні наративних моделей художнього/образного простору.

У другому модулі розглядаються основи семіотичних студій у перекладознавстві, що передбачає розуміння *семіотики як міждисциплінарної науки*: евристичні можливості семіотики як однієї з методологій гуманітарного знання; єдність семіотичного континууму; універсум семіотики: від генетичного коду до вербальних знакових систем; своєрідність мови художнього тексту як знакової системи; семіотика вербальної та невербальної комунікації; вивчення *проблеми сучасної семіотики в аспекті взаємодії мови та культури у перекладознавчій перспективі*: антропоцентрична парадигма сучасної філології (у лінгвістиці і перекладознавстві); мова і культура у контексті системного підходу в гуманітарних науках; мова культури і мовні знаки; код в антропокультурній лінгвістиці; лінгвокультурний код: лінгвосеміотичне прочитання терміна; аналіз *лінгвокультурного простору у перекладознавчому вивченні*: лінгвокультурний простір і “горизонтність” мовної свідомості у лінгвістиці та їх відтворення у перекладі; мовна когніція як основа процесу творення лінгвокультурного простору; “розпредмечування” кодів культури у лінгвокультурному просторі текстів оригіналу і перекладу; ознайомлення з можливостями *перекладу художнього тексту у когнітивно-семіотичній парадигмі*: усвідомлення когнітивної семіотики як міждисциплінарної галузі лінгвістичних і перекладознавчих досліджень, як системи парадигм, що поєднує знакові і когнітивні структури з предметною діяльністю, і є зручним інструментом для інтеграції і вдосконалювання систем вилучення знань з тексту; розуміння основ когнітивно-семіотичного підходу у лінгвістиці і перекладознавстві; засвоєння поняття *лінгвосеміотика художнього тексту* у перекладі; основні постулати сучасної лінгвосеміотики: синхронна стійкість зв'язку позначення (ексформи) і позначуваного (інформи) мовного знака з можливістю їхніх діахронних зрушень; структурність знака, нечленованість; асиметричний дуалізм мовного знака, тобто відсутність однозначного

зв'язку між позначенням і позначуваним, що уможливило явища полісемії, синонімії та омонімії; вивчення дискусійних питань лінгвосеміотики: теорії білатеральності (двобічності) або унілатеральності (однобічності) мовних знаків; моделі семіозису (процесу означування); можливості використання понять лінгвосеміотики до таких утворень, як текст і дискурс та ін.; розуміння тексту як об'єкту лінгвосеміотики і оволодіння основами лінгвосеміотичного аналізу художнього тексту.

5. Компетентності аспірантів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві».

Компетентності аспірантів з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві» базуються на *інтегральній, загальних і фахових компетентностях, визначених освітньо-науковою програмою «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство»* для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із перекладознавства, історії їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології перекладознавчих досліджень.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до оволодіння загальнонауковим (філософським) системним світоглядом, аналізу, синтезу і генерування нових ідей.

ЗК 2. Здатність планувати і здійснювати комплексні перекладознавчі дослідження на основі набуття універсальних навичок дослідника.

ЗК 3. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.

ЗК 4. Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності перекладача на засадах загальної та спеціальної методології перекладознавчих досліджень.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здобуття концептуальних і методологічних знань у галузі перекладознавства, зокрема засвоєння основних концепцій у теорії когнітивної наратології і семіотики у перекладознавстві, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових перекладознавчих знань, оволодіння термінологією перекладознавства, когнітивної наратології і семіотики.

ФК 2. Здатність збирати дані для перекладознавчого дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

ФК 3. Здатність аналізувати перекладознавчі явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних і новітніх дослідницьких підходів, зокрема когнітивно-дискурсивного та когнітивно-семіотичного, а також на основі відповідних загальнонаукових методів, що дозволить систематизувати знання про переклад як процес спільного породження й перетворення смислів відповідно до когнітивно- комунікативних потреб представників різних лінгвокультурних спільнот.

ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі перекладознавства на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів; розширювати та переосмислювати вже існуючі знання з когнітивної лінгвістики та дискурсології у професійній практиці перекладача.

ФК 5. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі перекладознавства, зокрема, проблеми перекладу як когнітивно-дискурсивної категорії.

ПРН 5. Формулювати фундаментальні засади когнітивної наратології і семіотики у теорії перекладу, спрямовані на опис та відтворення ментальних моделей, схем або структур, конструйованих у рамках когнітивного процесу розуміння структури побудови наративу і лінгвoseміотичного простору у перекладі.

ПРН 6. Застосовувати принципи організації і проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень у науках гуманітарного циклу, зокрема у сфері перекладознавства, з урахуванням відомих когнітивних перекладознавчих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій, що регулюють міждисциплінарність вивчення мовних явищ у тексті оригіналу і перекладу.

ПРН 7. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.

Таблиця 2

**Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни
(освітнього компонента) «Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві»
програмним результатам навчання, визначених освітньо-науковою програмою**

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента)						
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7
ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.	+						
ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.		+					
ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.			+				
ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.				+			
ПРН 14. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.					+		
ПРН 15. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.						+	
ПРН 16. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства							+

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві».

Таблиця 3

Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві»

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.</p> <p>ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.</p> <p>ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.</p> <p>ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.</p> <p>ПРН 14. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.</p> <p>ПРН 15. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і</p>	<p><i>Методи організації та здійснення навчальної діяльності:</i> словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда) та практичні (творчі есе з теоретичних проблем наратології і семіотики); репродуктивні та проблемно-пошукові; самостійної роботи.</p> <p><i>Методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності:</i> дискусія, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу у процесі викладення матеріалу, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід аспіранта.</p> <p><i>Методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності:</i> усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка.</p> <p><i>Логічні методи навчання:</i> абстрагування, аналізу та синтезу, індуктивний, дедуктивний.</p> <p><i>Ігровий метод.</i></p> <p><i>Імітаційний метод.</i></p> <p><i>Кейс-метод.</i></p> <p><i>Дослідницький метод.</i></p>	<p><i>Вхідний контроль</i> (як передумова успішної організації вивчення дисципліни).</p> <p><i>Поточний контроль</i> (оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта; проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи; передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях).</p> <p><i>Модульний контроль</i> (оцінювання модульної контрольної роботи).</p> <p><i>Підсумковий (семестровий) контроль</i> (проводиться у формі заліку/іспиту за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни).</p>

<p>експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з</p> <p>урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.</p> <p>ПРН 16. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.</p>		
--	--	--

8. Система оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів)

Контроль результатів навчання аспіранта з дисципліни «Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві» здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою англійської і німецької філології та перекладу імені професора І.В. Корунця на своєму сайті <http://translationstudies.knlu.edu.ua/> та інформаційному стенді та доводяться до відома аспірантів до початку навчального року.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється *за накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання аспірантів з дисципліни «Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві»

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта (на семінарах)				Самостійна навчальна робота аспіранта	Модульна контрольна робота
	1	2	3	4	Реферат	
Теми семінарських занять						
Максимальна кількість балів	10	10	10	10	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві» передую написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
«Наративно-семіотичні студії у перекладознавстві»

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними критеріями. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.

23-25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18-22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта	50
2.		Модульна контрольна робота (МКР)	50
3.		Залік	100

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Етика і психологія професійної комунікації» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (абревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна / вечірня форма				Заочна форма			
		Ра- зом	у тому числі			Ра- зом	у тому числі		
лек- ції	семінар- ські / практи- чні за- няття		само- стійна робота	лек- ції	семінар- ські / практи- чні за- няття		само- стій- на рабо- та		
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Наратологічні студії у перекладознавстві									
1.	Наратологія як наука про структурну організацію художнього тексту Наративні теорії, основні категорії і поняття. Наративні категорії художнього тексту у перекладознавчих дослідженнях.	8	2	-	6	8	-	-	8
2	Наративні способи і прийоми побудови художнього простору і їх перекладацька інтерпретація Ризома як особливість наративної побудови постмодерністського тексту. Наративна гра як сюжетотвірний спосіб. Проспекція, ретроспекція, інтроспекція і зворотна перспектива як основні прийоми наративної структури тексту і перекладацька інтерпретація засобів їх відтворення у перекладі.	8	2	-	6	10	1	1	8
3	Стратегії і тактики наративного аналізу у перекладі Аналіз дослідницьких стратегій, які застосовуються для вивчення внутрішньої організації наративу, з подальшою систематизацією наявних уявлень про принципи його членування і комбінування, з одного боку, та специфіку його тематичного наповнення, з іншого. Аналізуються основні теорії наративу художнього тексту (наративна структура У. Лабо-ва, ситуаційна модель Т. ван Дейка і В. Кінча, актантна схема А. Греймаса) та шляхи їх застосування у перекладі.	10	2	2	6	10	1	1	8
4.	Когнітивна наратологія у перекладознавстві Когнітивна наратологія і переклад. Розвиток і становлення когнітивно-дискурсивної парадигми у теоріях перекладу. Опис ментальних моделей, схем або структур, конструйованих індивідом у рамках когнітивного процесу розуміння наративу у перекладі.	8	2	-	6	9	1	-	8

5	Наративне моделювання художнього/образного простору тексту у перекладацьких практиках Принципи наративного моделювання. Види наративних моделей художнього простору / персонажного образу. Перекладацькі трансформації у відтворенні наративних моделей художнього/образного простору.	10	2	2	6	9	1	-	8
	Разом годин за модулем 1	44	10	4	30	46	4	2	40
Змістовий модуль 2. Семіотичні студії у перекладознавстві									
6	Семіотика як міждисциплінарна наука Евристичні можливості семіотики як однієї з методологій гуманітарного знання. Єдність семіотичного континууму. Універсум семіотики: від генетичного коду до вербальних знакових систем. Своєрідність мови як знакової системи. Семіотика вербальної та невербальної комунікації.	8	2	-	6	8	-	-	8
7	Проблеми сучасної семіотики в аспекті взаємодії мови та культури у перекладознавчій перспективі Антропоцентрична парадигма сучасної філології (у лінгвістиці і перекладознавстві). Мова і культура у контексті системного підходу в гуманітарних науках. Мова культури і мовні знаки. Код в антропокультурній лінгвістиці. Лінгвокультурний код: лінгвосеміотичне прочитання терміна.	10	2	2	6	8	-	-	8
8	Лінгвосеміотика художнього тексту у перекладі Основні постулати сучасної лінгвосеміотики: синхронна стійкість зв'язку позначення (ексформи) і позначуваного (інформи) мовного знака з можливістю їхніх діахронних зрушень; структурність знака, нечленованість; асиметричний дуалізм мовного знака, тобто відсутність однозначного зв'язку між позначенням і позначуваним, що уможливорює явища полісемії, синонімії та омонімії.	8	2	-	6	10	2	-	8
	Дискусійні питання лінгвосеміотики: теорії білатеральності (двобічності) або унілатеральності (однобічності) мовних знаків; моделі семіозису (процесу означування); можливості використання понять лінгвосеміотики до таких утворень, як текст і дискурс та ін. Текст як об'єкт лінгвосеміотики. Лінгвосеміотичний аналіз художнього тексту.								

9	Лінгвосеміотичний простір і «горизонтність» мовної свідомості у художніх перекладах Мовна когніція як основа процесу творення лінгвосеміотичного простору. «Розпредмечування» кодів культури і відтворення їх смислів у художніх перекладах.	10	2	2	6	10	-	2	8
10	Переклад художнього тексту у когнітивно-семіотичній парадигмі Когнітивна семіотика як міждисциплінарна галузь лінгвістичних і перекладознавчих досліджень, як система парадигм, що поєднує знакові і когнітивні структури з предметною діяльністю, і є зручним інструментом для інтеграції і вдосконалювання систем вилучення знань з тексту. Когнітивно-семіотичний підхід у лінгвістиці і перекладознавстві.	10	2	2	6	8	-	-	8
	Разом годин за модулем 2	46	10	6	30	44	2	2	40
	Усього годин	90	20	10	60	90	6	4	80

10. Рекомендована література (у тому числі Інтернет ресурси)

Базова

- Агеев В. Н. (2002). Семиотика. М.: Изд-во «Весь Мир».
- Барт Р. (1994). Избранные работы. Семиотика. Поэтика. Москва: Гнозис.
- Бехта І.А. (2013). Авторське експериментаторство в англomовній прозі ХХ століття. Львів: ПАІС.
- Гринев-Гриневиц С.В., Сорокина Э.А. (2017). Основы семиотики. М.: Флинта.
- Ділі Дж. (2000). Основы семіотики / Перекл. з англ. та наук. ред. А. Карась. Львів: Арсенал.
- Еко У. (2004). Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / [пер. з англ. М. Гірняк]. Львів: Літопис.
- Єрмоленко С. С. (2006). Мовне моделювання дійсності і знакова структура мовних одиниць: Монографія. К.
- Козлова Т. О. (2015). Іконічність у лексиці індоєвропейської прамови: монографія. Запоріжжя : Кругозір.
- Крейдлин Г. (2004). Невербальная семиотика. Язык тела и естественный язык. М.: НЛЮ.

- Никитина Е.С. (2006). Семиотика. Курс лекций. М.: Академический Проект; Трикста.
- Пирс Ч.С. (2000). Логические основания теории знаков. СПб.: Алетейя.
- Селіванова О. О. (2008). Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми: підручник. Полтава: Довкілля.
- Почепцов Г. Г. (2002). Семиотика. К.: Рефл-бук, Ваклер.
- Соломоник А. (2004). Позитивная семиотика. О знаках, знаковых системах и семиотической деятельности. Минск: МЕТ.
- Соломоник А. (2002). Философия знаковых систем и язык. Минск.
- Степанов Ю. С. (1985). В трехмерном пространстве языка (Семиотические проблемы лингвистики, философии, искусства). М.: Наука.
- Еко У. (1998). Отсутствующая структура. Введение в семиологию. М.: Петрополис.
- Якобсон Р. (1996). Взгляд на развитие семиотики. М.: Наука.
- Chandler D. (2007). Semiotics: The basis. London – New York: Routledge.
- Hanebeck J. (2017). Understanding metalepsis. The hermeneutics of narrative transgression. Berlin – Boston: De Gruyter.
- Hunh P., Meister Ch., Pier J., Schmid W. (2014). Handbook of Narratology. Vol. 1. Berlin – Boston: De Gruyter.
- Hunh P., Meister Ch., Pier J., Schmid W. (2014). Handbook of Narratology. Vol. 2. Berlin – Boston: De Gruyter.
- Parmentier R. J. (1994). Signs in Society. Studies in Semiotic Anthropology. Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press.
- Schmid W. (2010). Narratology: an Introduction. Berlin – New York: De Gruyter.
- Scholes R. (1982). Semiotics and interpretation. New Haven – London: Yale University Press.

Додаткова

- Андрейчук Н. І. (2012). Інтерпретанта як людський чинник мовного семіозису. *Мовознавство*. №3. С. 65–74.
- Андрейчук Н. І. (2015). Потенціал лінгвосеміотичної інтерпретації для розвитку перекладознавчих студій. *Записки з романо-германської філології*. Вип. 1. С. 8-14. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zrgf_2015_1_5
- Андрейчук Н. І., Бондарук О. А. (2015). Художній образ крізь призму лінгвосеміотики. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Філологічні науки (мо-вознавство)*. № 3. С. 17-22. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvddpufm_2015_3_4
- Андрейчук Н.І. (2018). Перечитуючи Ч. Морріса: перегляд вимірів семіозису. *Любовь к слову: филологические заметки в честь юбилея профессора В.А.Кухаренко: сборник научных статей / Под ред. И. М. Колегаевой*. Одесса: КП ОГТ. С. 22–36.
- Андрейчук Н.І. (2019). Рівні та виміри дії знака. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Вип. 70. С. 309– 322.
- Бацевич Ф. С. (2017). Деякі логіко-семіотичні концепції художнього тексту: проблеми, дискусії, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Вип. 64(2). С. 228-238. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2017_64\(2\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2017_64(2)_30)
- Галинська О. М. (2013). Лінгвокультурний семіотичний код – лінгвокультурний граматичний код: співвідношення та особливості. *Проблеми зіставної семантики*. Вип. 11. С. 15-20. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pzs_2013_11_5
- Государська О. В. (2014). Семіотична модель як інструмент досягнення смислової адекватності при перекладі (на матеріалі відтворення французьких соматичних термінів українською мовою). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія*. Т. 17. № 2. С. 37-46. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknlu_fil_2014_17_2_7
- Діомідова О. Ю. (2015). Семіотичний та риторичний напрями в теорії комунікації. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 9 : Сучасні тенденції розвитку мов*. №. 12. С. 40-45. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_9_2015_12_9
- Ізотова Н. П. (2018). Ігрова стилістика романів Дж. М. Кутзее: лінгвопоетологічні студії. Київ: Вид. центр КНЛУ. 360 с
- Лещенко А.В. (2017). Нарративная напряженность художественного текста: монография. Черкассы: ЧП Гордиенко Е.И.. 336 с.
- Лікарчук Н. В. (2015). Базові семіотичні моделі комунікації. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. Вип. 16. С. 69-74. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2015_16_15
- Олійник Т. (2013). Семіотичний підхід до перекладу художньої літератури. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство)*. Вип. 18. С. 427-431. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_filol_2013_18_88
- Погребняк І. В. (2017). Семіотичні ідеї як наукова проблема: історична реконструкція. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. Вип. 31(1). С.184-186. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2017_31\(1\)_52](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2017_31(1)_52)
- Серякова И. И. (2012). Невербальный знак коммуникации в англоязычных дискурсивных практиках: моно-графия. К.: Изд. центр КНЛУ. 280 с.
- Фреге Г. (1997). Понятие и вещь. *Семиотика и информатика*. Вип. 35. М.: «Русские словари», «Языки русской культуры». С. 380-396.
- Фреге Г. (1997). Смысл и денотат. *Семиотика и информатика*. М.: «Русские словари», «Языки русской культуры». С. 352-379.
- Хайруліна Н. Ф. (2017). Семіотична модель як інтертекстуальна інтерпретація "знаковості" художнього твору. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Філологія*. Вип. 76. С. 341-344. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIFL_2017_76_78
- Volkova, S. (2016). Reverse perspective as a narrative technique in Amerindian prosaic texts. In *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow*. The Journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava. Warsaw: De Gruyter Open, vol. 1 (1), June 2016, p. 359-394. DOI: 10.1515/lart-2016-0008 ISSN 2453-8035 (Web of Science).
- Volkova, S. (2016). Semiotics of butterfly in modern Amerindian prose. In *Science and education a new dimension. Philology IV(50)*. Budapest: www.seanewdim.com, issue 103, p. 46-51. p-ISSN 2308-5258, e-ISSN 2308- 1996. (Index Copernicus, Global Factor, Google Scholar).

Volkova, S. (2017). The Semiotics of folkdance in Amerindian literary prose. In *Text – meaning – context: Cracow studies in English language, literature and culture*. Peter Lang · Frankfurt am Main · Bern · New York · Oxford · Warszawa · Wien: Peter Lang Edition, vol. 14 “Language – Literature – the Arts: A Cognitive Semiotic Interface”, p. 149-164. ISSN 2191-1894 ISBN 978-3-631-66086-7 (Print) E-ISBN 978-3-653-05499-6 (E-PDF) E-ISBN 978-3-631-70250-5 (EPUB) E-ISBN 978-3-631-70251-2 (MOBI) DOI: 10.3726/b10692. (SCOPUS).

URL: <http://www.scopus.com/inward/record.url?eid=2-s2.0.85034024797&partnerID=MN8TOARS>

Volkova, S. (2017). Mythologic space of Amerindian prosaic texts: cognitive-semiotic and narrative perspectives. In *Cognition, communication, discourse*, vol. 15, p. 104-116. URL: <http://sites.google.com/site/cognitiondiscourse> DOI: 10.26565/2218-2926-2017-15-07. (Index Copernicus, Global Factor, Google Scholar).

Volkova, S. (2018). Iconicity of syntax and narrative in Amerindian prosaic texts. In *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*. Warsaw: De Gruyter Open, 2018, vol. III (1), June 2018, p. 448-479. DOI: 10.2478/lart-2018-0012 ISSN 2453-8035 (Web of Science).

Volkova, S. (2019). The concept of MILKY WAY in linguosemiotic and narrative interpretation. In *Odessa Linguistic Journal. Odessa: Odessa Law Academy, issue 13, p. 52-63*. DOI: 10.32837/2312-3192/13/6.

Словники, енциклопедії

Бронуэн М., Фелицитас Р. (2010). Словарь семиотики. М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ». 256 с.

Селіванова О. О. (2006). Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К. 716 с.

Тресиддер Дж. (1999). Словарь символов [пер. с англ. С. Палько]. М.: ФАИР-ПРЕСС. 448 с.